

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 20. 3. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0061/SO/2024

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo autorizácie vysielania: AT/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0061/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 2. 4. 2024

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 20. 3. 2024

Podnet na preverenie č. 0061/SO/2024 zaevidovaný dňa 9. 1. 2024
Podávateľ: právnická osoba
Predmet podnetu: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 4. 1. 2024 o cca 19:00 hod.

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo autorizácie: AT/17

Dátum: 13. 3. 2024

OBSAH PODNETU:

„Sporíte si v 2.pilieri

1. Klamlivé “šmejdské” údaje o výnosoch fondov 18% - 20%, ide o nominálny výnos, ktorý nezohľadňuje infláciu, reálne výnosy boli o 600% nižšie !!

2. Klamlivé údaje ohľadne výšky - objemu financií v 2. pilieri k HDP, tvrdí sa v reportáži, že je to až 100% HDP. Žiadna krajina, ktorá má 2.pilier nemá v ňom 100% HDP, je to klamstvo, a krajiny, ktoré sa spomínajú v reportáži, napr Holandsko ma 3. dobrovoľný pilier nie druhý povinný ako u nás.

Celá reportáž mala podľa nás vytvoriť dojem vysokých výnosov v 2.pilieri, veľkého počtu krajín, ktoré majú v 2. Pilieri až 100% HDP (v SR by to bolo 131 miliárd eur) čo je nereálne pre akúkoľvek krajinu na svete.

Sumár: od redaktora Veleckeho opakovane klamlivá reportáž so zavádzajúcimi údajmi. Je ako agent 2. piliera, určite nie objektívny novinár...

Nech odvysielala Markiza všetky krajiny, ktoré majú 2.pilier ako ma SR a koľko v ňom majú financií v % k HDP ako uviedol Velecký...

Sú to obyčajní klamári a šmejdi čo manipulujú verejnú mienku. Hanba, klamať mladých aj starých!!

<https://tvnoviny.sk/ekonomika/clanok/874309-sporite-si-v-2-pilieri-prezradime-vam-ci-ste-vlani-zarobili-alebo->

[prerobili?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR3KLCX2uTHcoYncH87HmDe_cIHKSzHcXKJwJRrSYCZNWgsPI-Ggw6hvCII_aem_AbNeJXtYwR-](https://tvnoviny.sk/ekonomika/clanok/874309-sporite-si-v-2-pilieri-prezradime-vam-ci-ste-vlani-zarobili-alebo-prerobili?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR3KLCX2uTHcoYncH87HmDe_cIHKSzHcXKJwJRrSYCZNWgsPI-Ggw6hvCII_aem_AbNeJXtYwR-crGcrUyAK47hUMfzHhoAGDionJ4_YxhxaMeFdrP1DighN4weIq_HNFKQ6k30ApMFB8yFWeB7a5p0Ec)

[crGcrUyAK47hUMfzHhoAGDionJ4_YxhxaMeFdrP1DighN4weIq_HNFKQ6k30ApMFB8yFWeB7a5p0Ec](https://tvnoviny.sk/ekonomika/clanok/874309-sporite-si-v-2-pilieri-prezradime-vam-ci-ste-vlani-zarobili-alebo-prerobili?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR3KLCX2uTHcoYncH87HmDe_cIHKSzHcXKJwJRrSYCZNWgsPI-Ggw6hvCII_aem_AbNeJXtYwR-crGcrUyAK47hUMfzHhoAGDionJ4_YxhxaMeFdrP1DighN4weIq_HNFKQ6k30ApMFB8yFWeB7a5p0Ec)
[hobox=1704387653“](https://tvnoviny.sk/ekonomika/clanok/874309-sporite-si-v-2-pilieri-prezradime-vam-ci-ste-vlani-zarobili-alebo-prerobili?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR3KLCX2uTHcoYncH87HmDe_cIHKSzHcXKJwJRrSYCZNWgsPI-Ggw6hvCII_aem_AbNeJXtYwR-crGcrUyAK47hUMfzHhoAGDionJ4_YxhxaMeFdrP1DighN4weIq_HNFKQ6k30ApMFB8yFWeB7a5p0Ec)

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

„Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Monitorovaním záznamu vysielania televíznej programovej služby TV MARKÍZA bolo zistené, že dňa 4. 1. 2024 o cca 19:06 hod. bol v programe *Televízne noviny* odvysielaný príspevok *Druhý pilier ľuďom zarába*. Jeho obsahom boli informácie o hodnotení fondov 2. dôchodkového piliera.

Program pozostával z moderátorských vstupov, v ktorých moderátori uvádzali príspevky, ktoré obsahovali aktuálne spravodajské informácie z rôznych oblastí. Na základe formy a obsahu môžeme program označiť ako spravodajský program.

Spravodajský príspevok *Druhý pilier ľuďom zarába* obsahoval informácie o výkonnosti indexových penzijných fondov 2. dôchodkového piliera. Ako dôkaz boli uvedené čísla za rok 2023 z Asociácie dôchodkových správcovských spoločností (ďalej len „ADSS“). Podľa údajov garantované fondy zarobili menej ako negarantované. Sporitelia si presúvali úspory z garantovaných do negarantovaných fondov. V porovnávacjej tabuľke boli zobrazené najvýkonnejšie fondy, čo boli práve negarantované indexové fondy. Ďalej bolo uvedené informácie, koľko percent HDP tvorí objem úspor v niektorých krajinách. Štát od januára znižuje sumu, ktorú ľuďom z ich odvodov posiela do druhého piliera. Na záver príspevku boli uvedené údaje o počtoch sporiteľov a celkovej zainvestovanej sume.

* * *

Na vysvetlenie problematiky uvádzame, že podľa relevantných zdrojov (ADSS, NBS) fondy 2. dôchodkového piliera môžu byť:

Garantované fondy. To sú fondy, ktoré robia peňažné a dlhopisové investície. Zároveň platí, že ak suma vyplatených dôchodkov formou programového výberu a suma jednorazového poistného prevedeného do životnej poisťovne bude nižšia, ako výška individuálnej garancie sporiteľa, DSS doplatí rozdiel z vlastného majetku.

Negarantované fondy. Tieto fondy môžu byť *indexové*, ktoré kopírujú vývoj hodnoty určitého indexu, a ktorého portfólio je zostavené presne podľa receptu zvoleného indexu, *akciové*, ktoré investujú prostriedky do akcií, *zmiešané*, ktoré robia investície peňažné, dlhopisové, investujú do akcií, drahých kovov realít, ale napr. aj do blockchain technológie, umelej inteligencie alebo zdieľanej ekonomiky.¹

Sporitelia si môžu presúvať investície do fondov, prípadne môžu sporiť do viacerých fondov. V záujme vyššej ochrany nahromadených úspor (z povinných príspevkov) pred neočakávaným negatívnym vývojom na finančných trhoch sa začína od 52. roku spotrebiteľa postupný automatický presun jeho majetku do garantovaných konzervatívnych dlhopisových fondov. Výkonnosť fondov sa môže v čase meniť a závisí od aktuálnej ceny aktív, do ktorých konkrétny fond investuje.

* * *

Podávateľ podnetu namietal, že v odvysielanom príspevku boli uvedené nepravdivé informácie.

Program sme na základe jeho obsahu a námietok podávateľa posudzovali z hľadiska dodržania § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., podľa ktorého:

„Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupujúc a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

V príspevku boli uvedené informácie:

Redaktor: *Otázka roku 2023, kto porazil infláciu? Odpoveď, všetci tí, ktorí si odkladajú na dôchodok do indexových penzijných fondov v druhom pilieri.*

Grafické zobrazenie údajov s textom:

„Zhodnotenie majetku v dôchodkových fondoch

Zdroj: ADSS, rok 2023

garantované

-1,85–5,52 %

Negarantované

10,14–19,16 %“

Redaktor: *Kým v tých garantovaných sa výnosy pohybovali hlboko pod infláciou, fondy ktoré kopírujú ceny akcií vo svete zarobili slovenským pracujúcim na dôchodok oveľa viac.*

¹ <https://www.adss.sk/dochodkovy-system#druhy-pilier>
<https://5penazi.sk/vzdelavaci-obsah/sds-2-pilier-dochodkoveho-systemu/>
<https://www.vubgenerali.sk/fondy/smart/>

Podľa údajov zverejnených na internetovej stránke ADSS, k 29. 12. 2023 negarantované dôchodkové fondy dosiahli vyšší výnos ako garantované (https://adss.m7.sk/storage/adss_23_12_29.pdf). Podľa Štatistického úradu priemerná inflácia za rok 2023 dosiahla úroveň 10,5%. Z tohto je zrejmé, že v roku 2023 negarantované fondy väčšinou dosiahli vyššie zhodnotenie ako bola inflácia a všetky garantované fondy dosiahli nižšie zhodnotenie ako bola inflácia. V príspevku sa neuvádzali výnosy po zohľadnení inflácie.

V príspevku boli ďalej uvedené informácie:

M. Ovčarik: *Náš druhý alebo tretí dôchodkový pilier je ešte úplne na začiatku. Ak by sme sa pozreli na medzinárodné porovnanie, tak objem úspor ľudí v dôchodkových pilieroch na Slovensku tvorí zhruba 17 percent z HDP, zatiaľ čo v krajinách, ktoré sú dlhodobo hodnotené ako krajiny so stabilným a veľmi kvalitným dôchodkovým systémom, tak úspory v dôchodkových pilieroch tvoria 50, prípadne aj nad 100 % HDP. Hovoríme o krajinách, ako sú napríklad Holandsko, Veľká Británia, Švédsko, Fínsko, Austrália.*

V príspevku nebolo bližšie špecifikované obdobie, ktoré sa bralo do úvahy pri porovnaní HDP a objemu úspor v dôchodkových fondoch. Odvysielané údaje neboli bližšie špecifikované.

V príspevku sa ďalej uvádzali všeobecné informácie o dôchodkových pilieroch v rôznych krajinách (Holandsko, Veľká Británia, Švédsko, Fínsko, Austrália), ale nešpecifikovali sa jednotlivé parametre, z ktorých informácia vychádzala.

V súvislosti s námietkou podávateľa podnetu, že v príspevku boli odvysielané klamlivé informácie konštatujeme, že v kompetenciách Rady nie je overovanie pravdivosti informácií. Na základe vyššie monitorovaného obsahu sme však toho názoru, že k porušeniu objektivity nedošlo, za podstatné považujeme fakt, že v príspevku boli uvedené zdroje informácií a respondentom, ktorý sa v príspevku za odbornú verejnosť vyjadroval, bol zástupca spoločnosti Partners, ktorá je investičnou spoločnosťou, ktorá ako sa uvádza na stránke <https://www.partnersinvestments.sk/sk/o-nasej-sluzbe> „...získala od Národnej banky Slovenska licenciu na vykonávanie viacerých investičných služieb...“ Zástupcu danej spoločnosti možno podľa nášho názoru považovať za relevantného respondenta v rámci danej témy.

Domnievame sa, že odvysielaním príspevku nedošlo k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že vo vysielaní televíznej programovej služby TV MARKÍZA v programe *Televízne noviny* odvysielanom dňa 4. 1. 2024 v čase o cca 19:00 hod. **nedošlo k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0061/SO/2024)

Monitorované vysielanie: Televízne noviny

Deň vysielania: 4. 1. 2024

Čas vysielania: 19:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

19:00:00 – Začiatok programu *Televízne noviny*. Program obsahoval nasledujúce príspevky:

- prehľad správ
- starosta zbil koledníkov
- vodiči chcú náhradu škody za poškodené pneumatiky pre obrubníky cyklopruhov v Bratislave

19:06:58 – Príspevok *Druhý pilier ľuďom zarába*. Záber na moderátorov v štúdiu. V pozadí je fotka eurobankoviek.

Moderátorka: *Inflácia nepretrala len naše peňaženky, preverila aj našu schopnosť dobre odkladať peniaze na dôchodok.*

Moderátor: *Poznáme fondy v druhom pilieri, v ktorých úspory ani rekordná inflácia nedokázala znehodnotiť. Ich klienti môžu mať v starobe vyššie dôchodky.*

Záber na ľudí na ulici.

Redaktor: *Otázka roku 2023, kto porazil infláciu? Odpoveď, všetci tí, ktorí si odkladajú na dôchodok do indexových penzijných fondov v druhom pilieri.*

Grafické zobrazenie údajov s textom:

„Zhodnotenie majetku v dôchodkových fondoch

Zdroj: ADSS, rok 2023

garantované

-1,85–5,52 %

Negarantované

10,14–19,16 %“

V pravej časti bola zobrazená fľaša s bankovkami.

Redaktor: *Kým v tých garantovaných sa výnosy pohybovali hlboko pod infláciou, fondy ktoré kopírujú ceny akcií vo svete zarobili slovenským pracujúcim na dôchodok oveľa viac.*

Záber na M. Ovčarika. V spodnej časti obrazovky bol umiestnený titulok: „Maroš Ovčarik šéf Partners“.

M. Ovčarik: *Pozitívne je, že po posledných zmenách v priebehu tohto roku sa presúvajú úspory z garantovaných dlhopisových fondov do indexových, prípadne akciových fondov.*

Grafické zobrazenie údajov s textom:

„Najvýkonnejšie dôchodkové fondy

Zdroj: ADSS, rok 2023

VÚB Generali Index 19,16 %

NN Index Global 18,84 %

Allianz Progres Index 18,47 %

Uniqua Index 18,02 %

Kooperativa Index 17,03 %“

Redaktor: *Toto sú tie najúspešnejšie fondy. Všetky sú takzvané indexové a výnosy v nich aj v minulosti boli najvyššie. Pracujúci, ktorí si odkladajú do nich, môžu mať raz vyššie dôchodky než ostatní.*

Záber na M. Ovčarika.

M. Ovčarik: *Náš druhý alebo tretí dôchodkový pilier je ešte úplne na začiatku. Ak by sme sa pozreli na medzinárodné porovnanie, tak objem úspor ľudí v dôchodkových pilieroch na Slovensku tvorí zhruba 17 percent z HDP, zatiaľ čo v krajinách, ktoré sú dlhodobo hodnotené ako krajiny so stabilným a veľmi kvalitným dôchodkovým systémom, tak úspory v dôchodkových pilieroch tvoria 50, prípadne aj nad 100 % HDP. Hovoríme o krajinách, ako sú napríklad Holandsko, Veľká Británia, Švédsko, Fínsko, Austrália.*

Záber na bankovky.

Redaktor: *Na druhej strane štát od januára o tretinu znižuje sumu, ktorú ľuďom z ich odvodov posieľa do druhého piliera. Tieto peniaze potrebuje pre súčasných dôchodcov. Tým budúcim môžu raz chýbať. Záber na E. Tomáša a Z. Dolinkovú. V spodnej časti obrazovky bol umiestnený titulok: „Erik Tomáš minister práce (HLAS-SD)“.*

E. Tomáš: *Nesiahame na tie úspory, ktoré tam má, len znižujeme odvod do budúcnosti.*

Záber na graf s číslami. V spodnej časti obrazovky bol zobrazený text: „Asociácia DSS nesúhlasí so znížením príspevkov do 2. piliera. Takéto opatrenie nie je riešením súčasných problémov štátneho rozpočtu. Je len jeho odsunutím na budúce generácie.“

Pod ním bol zobrazený text: „Miroslav Kotov predseda Asociácie dôchodkových správcofských spoločností“.

Redaktor: *Takéto opatrenie nie je riešením súčasných problémov štátneho rozpočtu. Je len jeho odsunutím na budúce generácie.*

Zábery na bankovky, neskôr na ľudí v uliciach.

Redaktor: *Pracujúcich s vlastnými dôchodkovými účtami je vyše 1 800 000. Na penzie majú zainvestovaných zatiaľ okolo 14 miliárd EUR. Keď zostarnú, budú z týchto peňazí dostávať časť dôchodku. Tomáš Velecký, televízia Markíza.*

19:09:09 – V programe nasledovali ďalšie príspevky:

- stavebná revolúcia v doprave, nový zákon v prípade strategických stavieb
- novoročný streľba v Stupave
- špiónka ŠTB pracovala v BBC v Londýne
- A. Danko zbiera podpisy aby mohol kandidovať v prezidentských voľbách
- rok 2024 bude rokom volieb
- R. Schuster má 90 rokov
- 13 ročnému chlapcovi sa podarilo dohrať do konca počítačovú hru Tetris

19:27:00 – Prerušenie programu.

19:27:04 – Reklamný oznam – reklamné šoty.

19:28:13 – Pokračovanie programu. V programe nasledovali ďalšie príspevky:

- mŕtva žena v Bratislave
- 13 ročnému chlapcovi sa podarilo dohrať do konca počítačovú hru Tetris
- pietna akcia v Prahe
- záplavy vo Francúzsku
- v Japonsku pátrajú po nezvestných obetiach zemetrasenia
- v Las Vegas obžalovaný napadol sudkyňu tesne pred rozsudkom
- festival ľadu a snehu v Charbine
- nemocnice spoplatnili parkovanie
- námorná plavba je dlhšia a drahšia
- ohnisko vtáčej chrípky v Slatine
- zvrat v prípade objednávky vraždy kamaráta
- podľa výskumníkov môže stačiť odtlačok prsta namiesto mamografie
- novoročné mláďatá zvierat v Košiciach

19:45:17 – Prerušenie programu.

19:45:24 – Reklamný oznam – reklamné šoty.

19:52:31 – Pokračovanie programu. V programe nasledovali ďalšie príspevky:

- spočítavanie vtákov pri krídlách
- pohyb pomáha pred rakovinou

- Elvis Presley ožije pomocou umelej inteligencie

19:59:32 – Koniec programu.

19:59:38 – Sponzorské odkazy.

20:00:20 – Program *Predpoveď počasia*.

20:04:02 – Sponzorské odkazy.

20:04:52 – Informácie o programoch.

20:05:00 – Koniec záznamu.